

CAP

J.nr. 23-2080-000001

Ref.: MMJ

Den 12. februar 2025

Referat af mødet i Landdistriktsudvalget den 6. februar 2025

Følgende medlemmer deltog:

Peter Byrial Dalsgaard, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (fung. formand)
David Qvist Pears, Ministeriet for Grøn Trepert
Dea Cordt Kragh, Plan- og Landdistriktsstyrelsen
Lars Haahr Jensen, repræsentant for regionerne
Clara Vinde Elben, Landbrug & Fødevarer
Gertrud Græsbøll Weimann, Dansk Skovforening
Johan Husfeldt, Friluftsrådet
Henrik Wejdling, Dansk Ornitologisk Forening
Lise T. Sørensen, Sammenslutningen af Danske Småøer
Flemming Larsen, repræsentant for de lokale aktionsgrupper
Henrik Keinicke, Fødevareforbundet NNF.

Desuden deltog:

Annakarin Hedin, EU-Kommissionen
Line Godsk, EU-Kommissionen
Line Andersen, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Susanne Harder Gabrielsen, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Asger Petersen, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Monique Hes, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Henrik Skoven, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Annesophie Grøndahl, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Sophia von Carnap-Nielsen, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Marianne Mochau, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Afbud fra:

Lars Solskov Lind, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (formand)
Gunilla Ørbech, Kommunernes Landsforening

1. Velkomst v/ formanden.

Peter Byrial Dalsgaard bød velkommen til mødet i Landdistriktsudvalget og særligt velkommen til Annakarin Hedin og Line Godsk fra EU-Kommissionen. Peter Byrial Dalsgaard oplyste, at han var fungerende formand i stedet for vicedirektør Lars Solskov Lind, der har overtaget en række opgaver fra Anna de Klauman, der er blevet afdelingschef i Ministeriet for Grøn Trepert pr. 1. februar 2025. Det gælder bl.a. opgaver vedrørende landdistriktsprogrammet.

Peter Byrial Dalsgaard bød herefter velkommen til nye medlemmer af udvalget. Det er:

- 1) Gertrud Græsbøll Weimann, der er ny repræsentant for Dansk Skovforening.

- 2) Flemming Larsen, der er ny repræsentant for de lokale aktionsgrupper.
- 3) Peter Larsen-Ledet, der er ny repræsentant for Dansk Gartneri, men ikke deltog i dagens møde.
- 4) Allan Busk, 3F, der er ny repræsentant for Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, men ikke deltog i dagens møde.

Peter Byrial Dalsgaard præsenterede herefter Line Andersen, der er ny teamleder for CAP-teamet i CAP-enheden, og orienterede om etableringen af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Styrelsen blev etableret i forbindelse med etableringen af Ministeriet for Grøn Trepert i eftersommeren 2024 og består af størstedelen af den tidligere Landbrugsstyrelse og dele af Miljøstyrelsen. Der er knap 1.800 medarbejdere, der er fordelt på lokaliteter i bl.a. København, Odense, Augustenborg og en række andre steder i landet.

2. Godkendelse af dagsorden.

Udvalget godkendte dagsordenen.

3. Meddelelser.

A. Meddelelser fra Landbrugsstyrelsen.

Peter Byrial Dalsgaard oplyste, at styrelsen ikke havde nogen meddelelser.

B. Meddelelser fra Kommissionen.

Annakarin Hedin oplyste, at der i efteråret 2024 blev indført en ny foranstaltning, der giver medlemsstaterne mulighed for at yde likviditetsstøtte til landbrugere og skovbrugere m.fl., der er særlig hårdt ramt af naturkatastrofer, der er indtruffet siden den 1. januar 2024. Den nye foranstaltning bliver nu implementeret i mange medlemsstater for at hjælpe landbrugere, der har været udsat for ødelæggelse af produktionspotentialet som følge af en naturkatastrofe. Oplyste desuden, at 2025 er det sidste år med landdistriktsprogrammet, og at Kommissionen samarbejder med alle medlemsstater vedrørende guidelines og lukning af programmerne m.v. Den sidste frist for fremsendelse af forslag til ændring af landdistriktsprogrammerne er den 30. september 2025.

4. Orientering om status for revisionsbesøg og kontrolstatistik

Annesophie Grøndahl orienterede om status for kontrolstatistikken. For projektstøtteordningerne er kontrolprocenten forhøjet fra 5 pct. til 7,5 pct. for kontrolåret 2025, hvilket skyldes de forhøjede fejlratere for projektstøtteordningerne (non-IACS) i kontrolstatistikken for 2023. De høje fejlratere skyldes især, at tilskudsmodtagere har bestilt varer inden projektperiodens start samt væsentlige nedskrivninger på enkelte sager. Oplyste, at Kommissionen vil afholde revisionsbesøg den 17.-21. februar 2025 vedrørende etableringsstøtte til unge landbrugere og LAG-ordningen.

Peter Byrial Dalsgaard orienterede herefter om Kommissionens revision af krydsoverensstemmelseskontrol. Styrelsen modtog i oktober 2024 Kommissionens afgørelse af revision vedrørende krydsoverensstemmelse, som fandt sted i marts 2023. Kommissionen har indstillet til et tilbagebetalingskrav på ca. 62 mio. kr. Danmark er enig i kritikken og de foreslåede korrektioner, hvorfor sagen ikke er blevet indbragt for EU's forligsorgan. Kommissionens kritik vedrører metoden for risikoanalyse og udvælgelsen af stikprøven til kontrol af krydsoverensstemmelse, kontrol af opbevaringskapacitet for husdyrgødning og kontrol af forebyggende foranstaltninger til beskyttelse af grundvandet.

Clara Vinde Elben spurgte, hvilke fejl man oftest ser i forbindelse med kontrol på projektstøtteområdet?

Annesophie Grøndahl svarede, at det er meget forskelligt, da projektstøtteområdet består af meget forskelligartede ordninger, såsom vand- og klimaprojekter, skovrejsning og miljøteknologiprojekter. Derfor kan størrelsen af

fejlene også variere meget, og i de år, hvor der er konstateret fejl på store projekter, vil det også slå igennem i kontrolstatistikken.

5. Status for fremdrift af landdistriktsprogrammet for 2014-2022

A. Økonomisk fremdrift og afløb.

Henrik Skoven gennemgik den økonomiske fremdrift på baggrund af den udsendte power-point. Oversigten tager udgangspunkt i regnskabstallene fra 1. januar 2025, så der kan komme små justeringer til tallene, da refusionsopgørelsen for 4. kvartal 2024 ikke var klar, da oversigten blev udarbejdet. De samlede midler til landdistriktsprogrammet udgør 11,5 mia. kr. Heraf udgør de samlede EU-midler ca. 9,4 mia. kr., hvilket er det beløb, der skal hjemtages. Midlerne hjemtages efter N+3-reglen. Dette betyder, at tildelte midler for et givet år skal være anvendt senest 3 år efter, at de er tildelt til Danmark. Dette lykkedes desværre ikke for de tildelte midler for 2020, der skulle være hjemtaget ved udgangen af 2023, hvilket medførte en decommitment på 105 mio. kr. for 2023. Side 3 viser status for hjemtagningen af EU-midler, men ekskl. EURI-midlerne. Prognosen er fra august 2024, da januar 2025-prognosen for 2025 først er klar i løbet af februar 2025.

Status for hjemtagningen af EU-midler er, at der pr. 1. januar 2025 er udbetalt 80 pct. af programmets EU-midler. Frem mod udgangen af 2025 forventes det at stige til 95 pct. Tallet skal dog tages med forbehold for diverse risici ved hjemtagningen. For flere foranstaltninger er midlerne brugt eller tæt på at være brugt. Det gælder f.eks. foranstaltning M01 (Videnoverførsel), foranstaltning M02 (Biogas), foranstaltning M12 (Målrettet regulering) og foranstaltning M16 (Erhvervsudvikling). For arealordningerne under M10 (Miljø- og klimavenligt landbrug) og M11 (Økologisk landbrug) er der relativt stabile og sikre betalinger i 2025. Det bemærkes, at overansøgningen på ordningen permanent ekstensivering ikke indgår i oversigten. Der er søgt for 847 mio. kr. på permanent ekstensivering mod forventet 300 mio. kr. Denne overansøgning vil hjælpe på hjemtagningen af EU-midler. Der har været lav udnyttelse for foranstaltning M04, der bl.a. omfatter miljøteknologi, vådområder, lavbundsprojekter og minivådområdeordningen. For miljøteknologi er udfordringen, at tilsagn fra den seneste ansøgningsrunde skal udbetales relativt hurtigt, efter tilsagnene er givet, og at der i den seneste ansøgningsrunde blev givet mange tilsagn. For vådområdeprojekter er udfordringen, at det tager lang tid at gennemføre et projekt.

Tabellen på side 4 viser fordelingen af genopretningsmidlerne (EURI-midler) på 405 mio. kr. Midlerne er fordelt på kvægstaldsordningerne 2018 og 2020 og et indsatsområde under miljøteknologi 2022 (M04), rydning og forberedelse til afgræsning (M04), ekstensivering med slæt (M10), bioraffinering (M16) samt teknisk bistand (M20). For M04 er der stadig et relativt stort udestående. Det gælder bl.a. ekstensivering med slæt, hvor søgningen var meget lille. Genopretningsmidlerne skal også være hjemtaget senest den 31. december 2025.

Oversigten på side 5 viser tildelingen af EU-midler, men hvor søjlerne er flyttet 3 år, hvilket afspejler N+3-reglen. Den mørke stiplede linje viser prognosen til 2025. Det hjemtagede beløb pr. 1. januar 2025 viser, at vi ikke har hjemtaget den konvolut, der blev tildelt for 2020, og nu også 2021-konvolutten. Derfor får Danmark en såkaldt decommitment, dvs. at Danmarks samlede ramme bliver nedskrevet med det tilsvarende beløb. Styrelsen har p.t. en drøftelse med Kommissionen om størrelsen på decommitment og forklaringer på, hvorfor det har været svært at få udbetalt midlerne. Det undersøges bl.a., om der har været force majeure som følge af inflation, vareknaphed og påvirkning fra krigen i Ukraine. Styrelsen har sendt forklaringer til Kommissionen inden den 31. januar 2025.

Henrik Skoven oplyste, at udfordringerne skyldes en række forhold, bl.a. at landdistriktsprogrammet fik tilført mange ekstra midler i slutningen af programperioden (fleksmidler og EURI-midler), og at der er udfordringer med at få udnyttet ansøgningsrunderne (f.eks. ekstensivering med slæt, minivådområder og skovrejsning), og udfordringer med manglende udbetalinger, fordi udbetalingsanmodningerne ikke kommer ind. Som nævnt på tidligere udvalgs møder har der været nedsat en tværministeriel task-force, der har undersøgt mulighederne for at kunne hjemtage yderligere midler. Dette førte til anvendelsen af tiltag som f.eks. imødekommelse af en stor overansøgning på Miljøteknologi 2022 og øget bevilling til 2023/24-ansøgningsrunden på flere ordninger m.v. Det lykkedes også at få Kommissionens godkendelse af muligheden for engangskompensation under landdistriktsprogrammet, så tilsagshavere på arealordningerne kan få udbetalt deres resterende fastholdelsestilsagn,

samt indførelsen af en værdisabsmodel i forbindelse med vådområdeordningen. Tilsvarende foregår der nu en afklaring med Kommissionen om at få strakshjemtagning af resttilsagn på skov med biodiversitetsformål.

Peter Byrial Dalsgaard tilføjede, at permanent ekstensivering kommer til at ændre billedet, og kvitterede for den store mængde ansøgninger, der er modtaget.

Clara Vinde Elben bemærkede, at der vel kommer en travl periode med afsyning, sagsbehandling og udbetaling af de resterende sager under programmet. Spurgte, om man kan forestille sig, at det ikke kan nås inden den 31. december 2025, og om der så er en national garanti i forhold til udbetalingen af de resterende tilsagn?

Henrik Skoven svarede, at alt i produktionsplanerne er sat ind på at nå det inden fristen. Hvis det ikke nås at udbetale alle sager, vil tilsagnene i de fleste tilfælde blive udbetalt under CAP-planen. Der vil være enkelte ordninger, hvor alle udbetalingerne ikke nås under landdistriktsprogrammet.

Peter Byrial Dalsgaard understregede, at styrelsen har stort fokus på at nå alle udbetalinger. Der er ingen, der har interesse i, at udbetalinger går i hale, dvs. bliver overført til udbetaling under CAP-planen.

B. Orientering om tilsagnsgivning, udbetalinger og resultater under programmet for 2014-2022.

Susanne Harder Gabrielsen orienterede om status for tilsagnsgivning og udbetalinger for økologisk arealtilskud, pleje af græs- og naturarealer, permanent ekstensivering og 20-årig fastholdelse.

Clara Vinde Elben bemærkede, at restudbetalingen på 20-årig fastholdelse giver god mening. Henviste til, at Landbrug & Fødevarer tidligere har sendt høringssvar til styrelsen, og udtrykte bekymring for, om nogle kan have forbehold overfor at søge om restudbetaling.

Susanne Harder Gabrielsen svarede, at hun ville tage bemærkningen med tilbage og se, om der er noget nyt i forhold til styrelsens svar på brevet fra Landbrug & Fødevarer.

Asger Petersen orienterede herefter om status for tilsagnsgivning og udbetalinger for natur- og miljøordningerne, inkl. skovordningerne.

Monique Hes orienterede herefter om status for tilsagnsgivning og udbetalinger for investeringsordningerne.

Clara Vinde Elben bemærkede, at der ligger mange gamle sager, og at Landbrug & Fødevarer tidligere har efterspurgt en afviklingsplan for disse sager. Landbrug & Fødevarer oplever også, at støttemodtagere bliver mødt af 9-12 måneders sagsbehandlingstid, når de indsender en udbetalingsanmodning.

Monique Hes bekræftede, at der er mange gamle sager, og var klar over, at det er af stor betydning for tilskudsmodtagerne. Men styrelsen må prioritere, og derfor er der en afviklingsplan, hvor nogle tilskudsmodtagere desværre kommer til at vente i nogen tid.

6. Orientering om forslag til ændring af landdistriktsprogrammet for 2025

Sophia von Carnap-Nielsen oplyste, at styrelsen overvejer at fremsende to forslag til ændring af landdistriktsprogrammet for 2025. Hvis det er nødvendigt med to ændringsforslag, vil det første blive fremsendt i foråret 2025. Det andet ændringsforslag vil blive fremsendt senest i september, da det er den sidste mulighed for medlemsstaterne til at ændre programmet, inden det udløber ved årets udgang. Styrelsen undersøger i øjeblikket muligheden for at indføre engangsudbetaling for de resterende tilsagn til skov med biodiversitetsformål. For at få mest muligt ud af en sådan ændring, skal ændringsforslaget fremsendes til Kommissionen senest i april. Alle andre ændringer vil være med henblik på at afslutte programmet og justere finansieringsplanen. Der kan også komme ændringer i forbindelse med Danmarks decommitment. Her vil det sandsynligvis være nødvendigt at justere finansieringsplanen, fordi vi ikke kan anvende alle de EU-midler, der blev stillet til rådighed i 2021-konvolutten. Der er ikke flere ansøgningsrunder under landdistriktsprogrammet.

7. Status for lokale aktionsgrupper.

Dea Cordt Kragh oplyste, at der ikke er afholdt ansøgningsrunder under landdistriktsprogrammet siden 2022, og at Plan- og Landdistriktsstyrelsen arbejder på at afslutte de projekter, der fik tilsagn i programperioden. Pr. 1. januar 2025 var der ca. 136 uafsluttede sager, som skal afsluttes inden den 31. december 2025. I 2024 er der modtaget 147 udbetalingsanmodninger, og styrelsen har udbetalt 317 udbetalingsanmodninger. Det er planen at være færdig med sagsbehandlingen af driftssagerne senest den 1. oktober 2025, så alt er udbetalt inden den 31. december 2025.

Flemming Larsen bemærkede, at det har været en udfordring lokalt, at det har taget så lang tid at få udbetalt driftssagerne. Dette skal helst ikke gentage sig i den nye programperiode.

Dea Cordt Kragh svarede, at dette ikke vil ske i den nye periode. Da der anvendes lump sum, vil det ikke tage så lang tid at få udbetalt sagerne.

Flemming Larsen spurgte, om der bliver givet varsel om Kommissionens revisionsbesøg på LAG-ordningen på forhånd? Det er vigtigt at få besked i god tid, hvis der kommer revisionsbesøg på projekter.

Dea Cordt Kragh svarede, at Kommissionen ikke har oplyst p.t., hvilke projekter der skal besøges. Det forlyder, at Kommissionen vil sende et brev om dette i indeværende uge, og når det er modtaget, kan styrelsen orientere videre.

Peter Byrial Dalsgaard tilføjede, at information om Kommissionens revisionsbesøg af og til kommer sent. Desuden kan der ske noget under selve revisionsbesøget, der kan gøre det aktuelt at gennemføre flere besøg.

8. Næste udvalgmøde.

Peter Byrial Dalsgaard oplyste, at det næste møde i udvalget planlægges afholdt i juni 2025.

Lise T. Sørensen bemærkede, at det bør undgås at lægge mødet de dage, hvor der er Folkemøde.

Peter Byrial Dalsgaard bemærkede, at det er for tidligt at sige, om udvalgmødet kan koordineres med et kommende møde i Overvågningskomitéen for CAP-planen, men at vi vil tage det med i overvejelserne.

9. Eventuelt.

Intet.